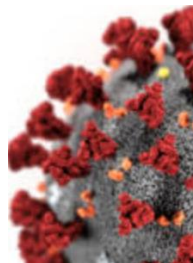
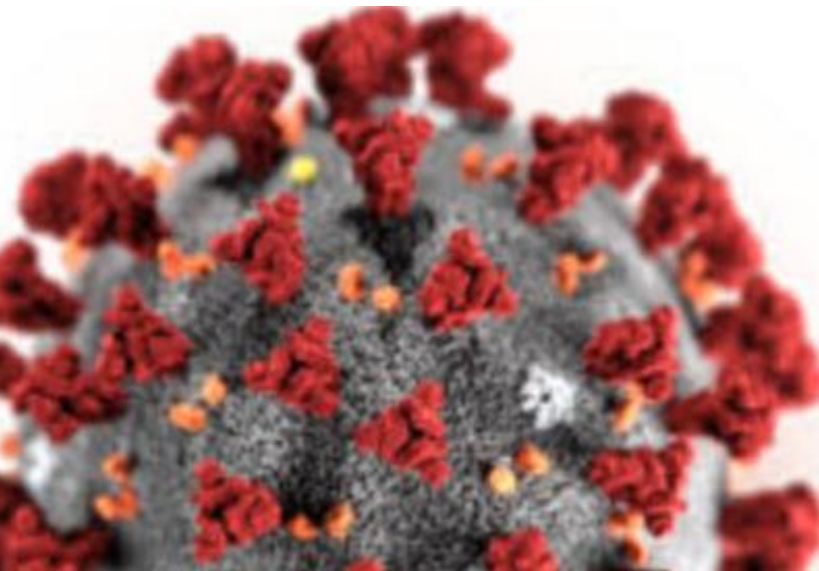

“กระทรวงสาธารณสุข... ท่ามกลางโควิด...ยังมีโอกาส”

โดย นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4 สิงหาคม 2563

มารวดยหีบมาเล่า

เมกะเทรนด์ 2020

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก

เทคโนโลยีดิจิทัล ดิสรัปชัน

การขยายตัวของสังคมเมือง

แนวโน้มของกลุ่มประชากร

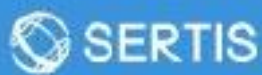
รักษ์โลก

สรัญญา จินทร์สว่าง หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ
ฉบับวันที่ 18 ตุลาคม 2562 ภาพประกอบ : pixabay.com

SAVE THE PLANET

โลกที่เปลี่ยนไปหลัง COVID-19

PM2.5 :

16 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Increasing
Decreasing

ผลกระทบโควิด-19 ลากยาวอย่างน้อย 1 ปี เสนอทบทวนระบบสุขภาพ ยกบทบาทการแพทย์ปฐมภูมิ

คลื่นลูกที่ 1

ช่วง 1-3 เดือนแรกที่เริ่มมีโรคระบาด
และอาจยาวนานถึง 9 เดือน

เป็นช่วงที่สร้างผลกระทบต่อสุขภาพของคนและขีดความสามารถของโรงพยาบาล
ต้องใช้ทรัพยากรสาธารณสุขในการดูแลผู้ติดเชื้อโควิด-19 อย่างเข้มข้น
ต้องเลื่อนนัดผู้ป่วยที่ไม่ได้ติดเชื้อโควิด-19 ไปก่อน

คลื่นลูกที่ 2

ช่วง 2-4 เดือนหลังเริ่มมีโรคระบาด

เป็นช่วงที่ผู้ป่วยเร่งด่วนที่ไม่ได้ติดเชื้อโควิด-19 มีการกลับมาสู่หน่วยบริการแบบ
"ล้นทะลัก (Influx)" เช่น ผู้ป่วยโรคระบบหัวใจ และหลอดเลือด โรคกระเพาะ เป็นต้น
จากการนับว่าผู้ป่วย OPD/IPD ในกลุ่มนี้ หายไปจากโรงพยาบาล ประมาณ 20-50%

คลื่นลูกที่ 3

ช่วง 4-9 เดือนหลังเริ่มมีโรคระบาด

เป็นช่วงที่ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคความดัน เบาหวาน เอย์ไอวี/เอชไอวี
และโรคจิตเวชเรื้อรัง ซึ่งให้ผู้ป่วยมาที่บ้านหรือรับยาผ่านไปรษณีย์ในช่วงก่อนหน้า
ต้องกลับมาโรงพยาบาลเพื่อพบแพทย์หรือรับการรักษา

คลื่นลูกที่ 4

ช่วง 1-3 ปี หลังมีโรคระบาด

เกิดผลกระทบระยะยาวใน ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ (Economic injury)
ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต เช่น วิตกกังวล ซึมเศร้า หรือน้ำท่วมตาย
ปัญหาสุขภาพจิตของบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งอาจมีภาวะ เหนื่อยล้าและหมดไฟ

ออกแบบระบบบริการให้รับมือวิกฤติในอนาคต

ผลกระทบในคลื่นลูกที่ 2 และ 3

ออกแบบระบบบริการ ที่สามารถรองรับผู้ป่วยได้ทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ
โดยต้องสามารถ ให้บริการโดย "ไม่หยุดชะงัก"

ผลกระทบในคลื่นลูกที่ 3 และ 4

จัดทำแผน เยียวยาจิตใจ สังคม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและ
ลดภาวะหมดไฟของบุคลากรทางการแพทย์

โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ที่มีอัตราผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตสูงสุด

โรคอ้วน

โรคความดัน
โลหิตสูง

โรคมะเร็ง
ปอด

โรคมะเร็ง

โรคหลอดเลือด
สมองและหัวใจ

โรคเบาหวาน

คนไทย
14 ล้านคน
เป็นโรคในกลุ่ม
NCDs

เสียชีวิตมากกว่า
300,000 คน
หรือคิดเป็น **73%**

คนเมืองมีอัตราการป่วยโรค
NCDs มากกว่าคนชนบท

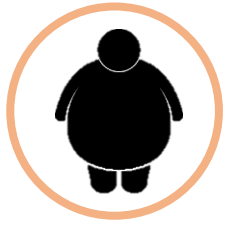
สูญเสียมูลค่าทาง
เศรษฐกิจ **25.2**
พันล้านบาท/ปี

มีสาเหตุจาก
พฤติกรรม
การใช้
ชีวิตประจำวัน

ป้องกันด้วย
การลด
พฤติกรรม
เสี่ยง เช่น
ออกกำลังกาย

NCDs & โรคในช่องปากมี common risk factor

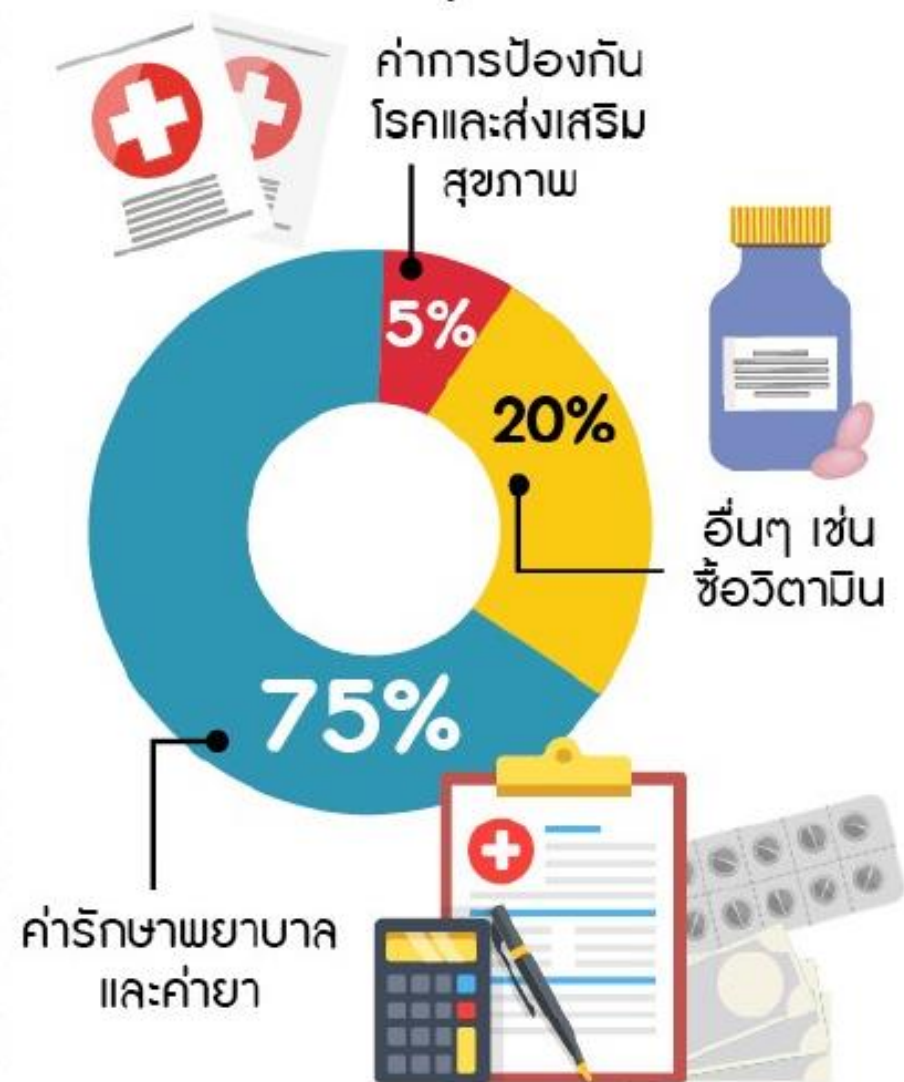
ร่วมกัน

สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ

ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพโดยรวม

10 เทรนด์สุขภาพคนไทย ปี 2563 ที่น่าจับตา

เด็ก และเยาวชน

แค่เครียด
หรือซึมเศร้า

ภัยคุกคาม
ทางออนไลน์

การจราจร และ
อุบัติเหตุทางคมนาคม

กลัวท้อง
มากกว่าติดโรค

ความเข้าใจ
ของกีฬา E-sport

วัยทำงาน

โรคที่เกิดจาก
การกินอาหาร

กัญชา

ผู้สูงอายุ

ข่าวปลอม

ไม่จำกัดกลุ่ม

PM 2.5

พิษจากอาหาร

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข

และตอบสนองต่อการบรรลุ
ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนา

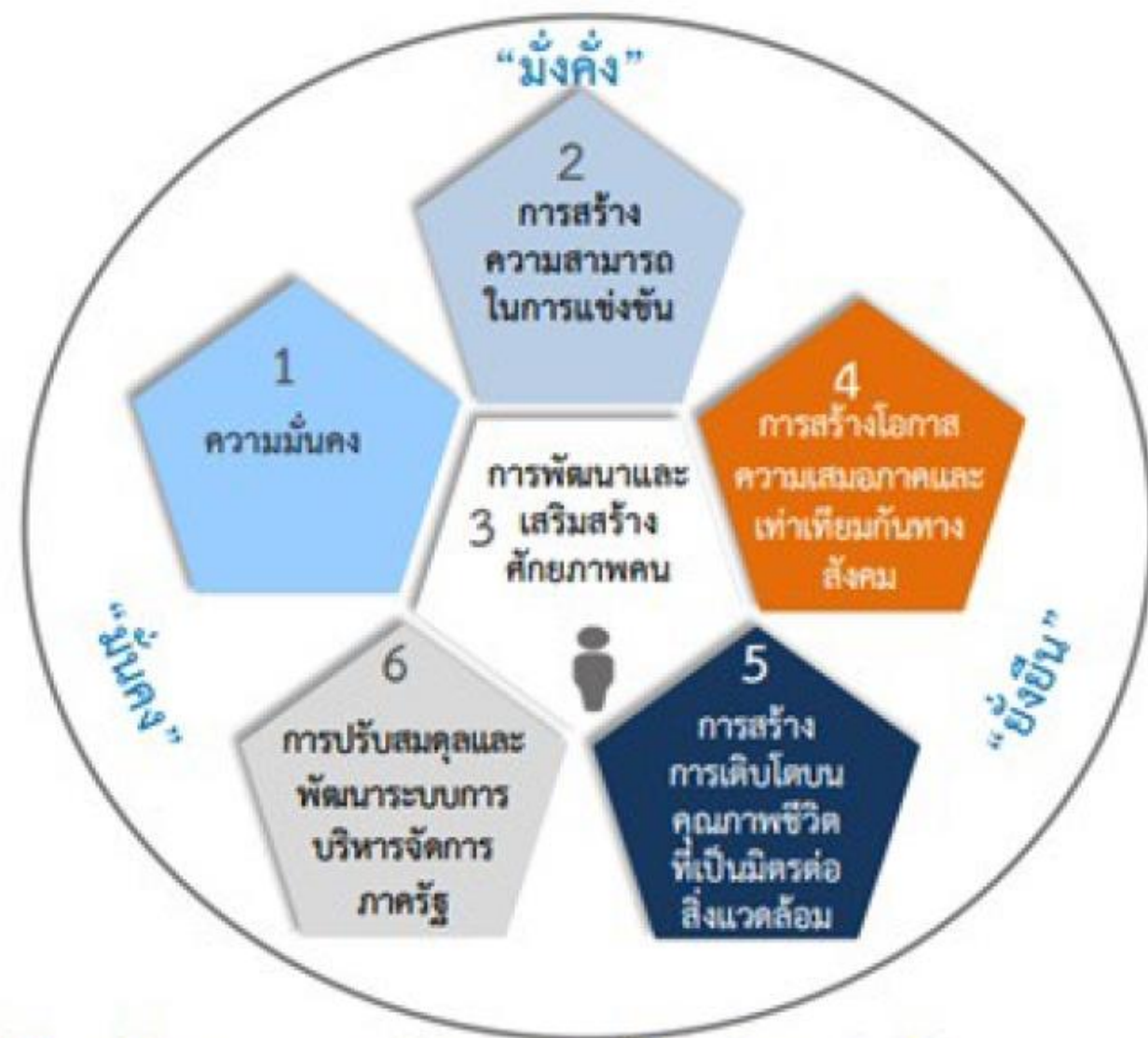
คุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง

เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของ

คนไทย สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและ

เป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบ

เศรษฐกิจ

ที่มา : ดร.ปรเมธี วิมลศิริ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 : เพื่อคนไทยทุกคน

"มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน"

ความยากจนลดลง

เมือง

โครงสร้างพื้นฐานทันสมัย
เศรษฐกิจเฟื่องฟู
น่าอยู่

ผู้ประกอบการ

เติบโตและแข่งขันได้ในตลาดยุคใหม่
ทำธุรกิจอย่างจีน
มีประสิทธิภาพสูง
มีโอกาสลงทุนใหม่ๆ
มีนวัตกรรม

เกษตรกร

ผลิตได้ขายเป็น
ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็น
มีกลุ่มธุรกิจเข้มแข็ง
มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น

สังคม

เติบโตบนความคิดสร้างสรรค์
สมานฉันท์บนความแตกต่าง

เข้าถึงบริการทางสังคม
ที่เหมาะสม ทั้งถึง
และเป็นธรรม

แรงงาน

มีสมรรถนะสูง
มีสวัสดิการมั่นคง
ได้รับผลตอบแทนเป็นธรรม

ข้าราชการ

สมรรถนะสูง
มีสมรรถนะในการทำงาน/ใช้ชีวิต
ระบบมีสมรรถนะโปร่งใส เป็นธรรม

มีทรัพยากรธรรมชาติ
และสภาพแวดล้อมยั่งยืน
ถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน

ชุมชน

มีบริการพื้นฐานจำเป็นอย่างทั่วถึง
มีความสามารถในการจัดการและดูแลตนเอง
สภาพแวดล้อมสะอาดปลอดภัย
เศรษฐกิจมั่นคง

ผู้สูงอายุ

มีอาชีพ/รายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพ
พึ่งพาตนเองได้มากขึ้นจากนวัตกรรม
ได้รับการดูแลอย่างมีศักดิ์ศรี

เยาวชน

พัฒนาการสมวัย
สุขภาพแข็งแรง
EQ สูง
ฉลาด/รอบรู้/แก้ปัญหาเป็น

ครอบครัว

อบอุ่น
รากฐานของเยาวชนคุณภาพ

เข้าถึงทุนและ
โอกาสทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

(พ.ศ. 2561-2580)

มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

Road map แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข (4 Phase)

วางรากฐาน

Phase 1 (2560-2564)

สร้างความเข้มแข็ง

Phase 2 (2565-2569)

สู่ความยั่งยืน

Phase 3 (2570-2574)

เป็น 1 ใน 3 ของเอเชีย

Phase 4 (2575-2579)

4 Excellence Strategies (15 แผนงาน 45 โครงการ 80 ตัวชี้วัด)

1. พัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย
2. การพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ
3. การป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ
4. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

★ P&P Excellence

People Excellence

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ
  - โครงการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพสู่ความเป็นมืออาชีพ
  - โครงการ Happy MOPH กระทรวงสาธารณสุขแห่งความสุข
  - โครงการพัฒนาเครือข่ายกำลังคนด้านสุขภาพ

Service Excellence

1. มีการพัฒนาระบบการแพทย์ปฐมภูมิ
2. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ★
3. การพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินครม.วางจระและการส่งต่อ
4. การพัฒนาตามโครงการพระราชดำริและพื้นที่เฉพาะ
5. มาตรฐานกรมทางการแพทย์

Governance Excellence

1. พัฒนาระบบธรรมาภิบาลและองค์กรคุณภาพ
2. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ
3. การบริหารจัดการด้านความโปร่งใสและธรรมาภิบาล
4. การพัฒนางานวิ
5. การปรับโครงสร้างและการพัฒนาคุณภาพด้านสุขภาพ

นโยบายเร่งรัดกระทรวงสาธารณสุข

1 สุขภาพทุกกลุ่มวัย

- แม่และเด็ก
- ผู้สูงอายุ
- Health Literacy

4 พัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิ

- อสม. เป็นหมอครอบครัว
- ทีม PCC พชอ.
- รพ.สต. คีตดาว

โครงการพระราชดำริ

2 การควบคุมป้องกันโรค

5 ลดแออัด ลดรอคอยในโรงพยาบาล

- จัดระบบบริการเพื่อลดความแออัด
- ห้องฉุกเฉินคุณภาพ

7 การเข้าถึงกัญชาทางการแพทย์

9 องค์กรคุณภาพ

- HA
- PMQA
- องค์กรแห่งความสุข

3 จัดการภัยคุกคามความมั่นคงทางสุขภาพ

- การยุติการใช้สารเคมีทางการแพทย์ที่อันตรายต่อสุขภาพ
- ใช้ยาอย่างสมเหตุผล/จัดการเชื้อดื้อยา(RDU & AMR)

6 Fast Track

- Stroke
- STEMI

8 นวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อเศรษฐกิจ

- สมุนไพรรักษาโรค การนวดไทย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเสริมเศรษฐกิจ

10 นวัตกรรมการบริหารจัดการของเขตสุขภาพ (Initiative Management)

ผู้บริหารกับการขับเคลื่อนนโยบาย

 MOBILE DOCTOR	 ULTRASOUND SCAN	 FITNESS APP	 THERMOMETER
 TABLET	 CONTROL	 GLUCOSE LEVEL	 DIET
 REMNDR	 POCKET DOCTOR	 MOBILE THERAPIST	 BLOOD PRESSURE
 MOUSE	 BLOOD PRESSURE MONITOR	 HEARTREAT	 ONLINE CONSULTATION

Vission
Mission
Culture
Core value
Action plan

การบริหารราชการแบบบูรณาการ

การที่ทุกหน่วยงานทั้งในและข้ามกระทรวงรวมทั้งภาคเอกชนและภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องมาร่วมคิด ร่วมทำงานแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์เป็นหลัก โดยอาศัยความเชี่ยวชาญและความชำนาญเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ภายใต้เป้าหมายเดียวกัน

"ประชาชนสุขภาพดี"

"เจ้าหน้าที่มีความสุข"

"ระบบสุขภาพยั่งยืน"

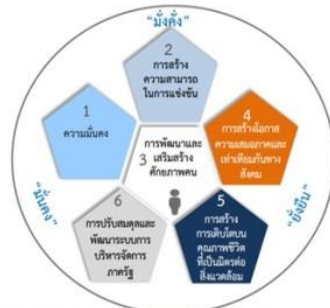
ความเชื่อมโยงสู่แผนสุขภาพช่องปากประเทศไทย

Sustainable Development Goals : SDG

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข
และตอบสนองต่อการบรรลุ
ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนา
คุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของ
คนไทย **สังคมมีความมั่นคง เสนอภาคและเป็นธรรม** ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบ
เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

แผนยุทธศาสตร์ชาติ
ระยะ 20 ปี
(ด้านสาธารณสุข)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านสาธารณสุข

**แผนสุขภาพ
ช่องปาก
ประเทศไทย**

กรอบแผนงานสุขภาพช่องปากประเทศไทยระยะ 20 ปี

4 ยุทธศาสตร์ 10 แผนงาน 23 โครงการ

01

ส่งเสริมสุขภาพช่องปาก (Promotion
Prevention Protection)

02

พัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปาก
(Service)

03

ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ
ช่องปาก (Human Resource
Management)

04

อภิบาลระบบสุขภาพช่องปาก
(Governance)

ยุทธ 1 ส่งเสริมสุขภาพช่องปาก (Promotion Prevention Protection)

แผนงาน 1 พัฒนาความรู้ด้านสุขภาพช่องปาก

โครงการ 1 พัฒนาองค์ความรู้/HLด้าน

สุขภาพช่องปากรองรับ Digital Platform

โครงการ 2 พัฒนาศักยภาพประชาชนในการ

ติดตามดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง (Self-surveillance)

แผนงาน 2 แผนพัฒนาระบบส่งเสริมป้องกันด้านสุขภาพช่องปาก

โครงการ 3 พัฒนาระบบและกลไกการ

ส่งเสริมป้องกันด้านสุขภาพช่องปากจาก

สถานบริการ ชุมชน ครอบครัว ถึงบุคคล

โครงการ 4 ส่งเสริมความเท่าเทียมด้าน

สุขภาพช่องปากในประชาชน

แผนงาน 3 แผนคุ้มครองผู้บริโภคและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านสุขภาพช่องปาก

โครงการ 5 ควบคุมกำกับผลิตภัณฑ์การดูแลสุขภาพช่องปาก

โครงการ 6 ควบคุมกำกับสิ่งแวดล้อมที่มี

4 ยุทธศาสตร์ 10 แผนงาน 23 โครงการ

ยุทธ 2 พัฒนาระบบบริการสุขภาพช่องปาก (Service)

แผนงาน 4 พัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพช่องปากทุกระดับ

โครงการ 8 ยกระดับระบบบริการระดับปฐมภูมิ (บริการส่งเสริมป้องกัน)

โครงการ 9 พัฒนาระบบบริการระดับทุติยภูมิ และตติยภูมิ รวมทั้งศูนย์ความเชี่ยวชาญ (Excellent Center)

โครงการ 10 สร้างความร่วมมือการจัดการบริการภาครัฐ-เอกชน

แผนงาน 5 สนับสนุนให้เกิดบริการด้านสุขภาพช่องปากทุกระดับ รองรับความเปลี่ยนแปลง

โครงการ 11 จัดการระบบทรัพยากรด้านทันตกรรม (Infrastructure)

โครงการ 12 พัฒนามาตรฐานและเทคโนโลยีการจัดการบริการสุขภาพช่องปาก

แผนงาน 6 อุตสาหกรรมเครื่องมือ ยา เวชภัณฑ์

โครงการ 13 ส่งเสริมอุตสาหกรรมเครื่องมือ

ยุทธ 3 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพช่องปาก (HRM)

แผนงาน 7 การพัฒนาร่างแผนนโยบายกำลังคนด้านสุขภาพช่องปากที่มีประสิทธิภาพ

โครงการ 15 พัฒนาศักยภาพเขตสุขภาพในการวางแผนกำลังคนด้านสุขภาพช่องปาก

โครงการ 16 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศด้านกำลังคนด้านสุขภาพช่องปาก

แผนงาน 8 พัฒนาปฏิรูประบบผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพช่องปากเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของตลาดแรงงานในอนาคต

โครงการ 17 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพช่องปากเพื่อการบริการทันตกรรม

โครงการ 18 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพช่องปากเพื่อการวิจัย

โครงการ 19 ผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพช่องปากเพื่อการแข่งขันระหว่างประเทศ

แผนงาน 9 ปฏิรูประบบบริหารจัดการ

กำลังคนด้านสุขภาพช่องปากเพื่อลดความ

ยุทธ 4 อภิบาลระบบสุขภาพช่องปาก (Governance)

แผนงาน 10 พัฒนาระบบ

อภีบาลสุขภาพช่องปากของประเทศ

โครงการ 22 สร้างและพัฒนาระบบอภีบาลสุขภาพช่องปากของประเทศ

โครงการ 23 พัฒนาระบบ

ฐานข้อมูลเพื่อการกำกับติดตาม

MINISTRY OF PUBLIC HEALTH